

sygn. akt VII Pa 36/18

sygn. akt VII Pz 8/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 kwietnia 2018 r.

Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Włodzimierz Czechowicz (spr.)

Sędziowie SO Małgorzata Jarząbek

SO Zbigniew Szczuka

Protokolant: sekretarz sądowy Aneta Rapacka

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 24 kwietnia 2018 r. w Warszawie

sprawy z powództwa A. N.

przeciwko (...) Sp. z o.o. w W. w upadłości

o odprawę

na skutek apelacji wniesionej przez pozwanego (...) Sp. z o.o. w W. w upadłości

od wyroku Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 31 października 2017 r., sygn. VI P 167/17

oraz zażalenia (...) Sp. z o.o. w W. w upadłości na postanowienie Sądu Rejonowego dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 18 listopada 2017r.

sygn. akt VI P 167/17

1. uchyla zaskarżony wyrok, znosi postępowanie przed Sądem Rejonowym dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i sprawę przekazuje Sędziemu Komisarzowi postępowania upadłościowego Przedsiębiorstwa (...) Sp. z o.o. w W.,

2. umarza postępowanie zażaleniowe.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Zbigniew Szczuka

Sygn. akt VII Pa 36/18

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy dla Warszawy Pragi-Północ w Warszawie VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, po rozpoznaniu sprawy z powództwa A. N. przeciwko (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością w upadłości z siedzibą w W. o odprawę z tytułu rozwiązania umowy o pracę sygn. akt VI P 167/17, wyrokiem z dnia 31 października 2017 r.:

1. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 16.713,32 zł (szesnaście tysięcy siedemset trzysta dwie złote i 32/100) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 17 marca 2017 roku do dnia zapłaty;
2. nadał wyrokowi w punkcie 1 rygor natychmiastowej wykonalności do kwoty 8.356,66 zł (osiem tysięcy trzysta pięćdziesiąt sześć złotych i 66/100).

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

Powód A. N. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...) Spółka z o.o. z siedzibą w W. od dnia 1 stycznia 2010 r. na podstawie umowy o pracę na czas określony 6 miesięcy w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Tymczasowy Kierownik. Z dniem 30 czerwca 2010 r. przestał pełnić funkcję tymczasowego kierownika ww. przedsiębiorstwa oraz został wyznaczony z dniem 1 lipca 2010 r. na zarządcę komisarycznego. W dniu 4 marca 2011 r. powód zawarł z pozwaną spółką umowę o pracę na stanowisku Prezesa Zarządu na czas określony od 1 stycznia 2011 roku.

Następnie powoda A. N. z pozwaną spółką wiązała umowa o pracę zawarta na czas określony od dnia 24 maja 2013 r. do dnia odbycia Walnego Zgromadzenia zatwierdzającego sprawozdanie finansowe spółki za ostatni pełny rok obrotowy urzędowania zarządu drugiej kadencji, w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku Prezesa Zarządu. W § 9 ust. 4 umowy o pracę strony zastrzegły, że umowa o pracę może ulec rozwiązaniu z dniem odwołania prezesa Zarządu z funkcji Prezesa lub rezygnacji Prezesa Zarządu, z zachowaniem 3 miesięcznego wypowiedzenia. W § 6 umowy strony zastrzegły, że w przypadku odwołania prezesa zarządu przed upływem kadencji lub rozwiązania stosunku pracy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku pracy przysługuje mu odprawa płatna jednorazowo w wysokości 2-krotnego wynagrodzenia miesięcznego z miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym Prezes Zarządu został odwołany z Zarządu lub w którym został rozwiązany stosunek pracy.

Aneks do umowy o pracę z dnia 3 lipca 2014 r. ustalono, że Prezes Zarządu będzie otrzymywał miesięczne wynagrodzenie zasadnicze w wysokości 2,7-krotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw bez wypłat nagród z zysku w czwartym kwartale roku poprzedniego, ogłoszonego przez Prezesa Głównego Urzędu Statystycznego, ustalone zgodnie z ustawą o wynagrodzeniu osób kierujących niektórymi podmiotami prawnymi. Kwota ta miała obejmować wszystkie składniki wynagrodzenia określone w przepisach prawa pracy.

Powód przestał być prezesem w czerwcu 2016 r., jednak umowa o pracę nie została wypowiedziana z uwagi na przebywanie powoda na urlopie wypoczynkowym oraz na zwolnieniu lekarskim.

W listopadzie 2016 r. Spółka złożyła wniosek o ogłoszenie upadłości. Po konsultacji z ustanowionym tymczasowym nadzorcą sądowym zapadła też decyzja o wypowiedzeniu powodowi umowy o pracę. Pismem z dnia 24 listopada 2016 r. Przedsiębiorstwo (...) Sp. z o.o. rozwiązała z powodem umowę o pracę z zachowaniem trzymiesięcznego okresu wypowiedzenia, który upłynął dnia 28 lutego 2017 r. Jako przyczynę wypowiedzenia wskazano odwołanie z funkcji Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. W okresie wypowiedzenia polecono powodowi wykorzystanie urlopu wypoczynkowego.

Za okres od 1 listopada 2016 r. do 30 listopada 2016 r. wysokość wynagrodzenia powoda wynosił 5.253,20 zł brutto. W okresie od dnia 8 listopada 2016 r. do dnia 23 listopada 2016 r. powód przebywał na zwolnieniu lekarskim i pobierał z tego tytułu zasiłek chorobowy.

Postanowieniem Sądu Rejonowego dla m.st. Warszawy, X Wydział Gospodarczy

dla spraw Upadłościowych i Restrukturyzacyjnych z dnia 29 grudnia 2016 r., sygn. akt X GU 1157/16, ogłoszono upadłość Przedsiębiorstwa (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W..

W świadectwie pracy jako przyczynę zakończenia stosunku pracy wskazano zakończenie kadencji Prezesa Zarządu Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w W..

W dniu 16 marca 2017 r. powód A. N. wystosował do Spółki wezwanie do zapłaty zaległej części wynagrodzenia za luty 2017 r. w wysokości 5.356,66 zł oraz wynikającej z umowy o pracę odprawy w wysokości dwukrotnego wynagrodzenia miesięcznego z miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym został rozwiązany stosunek pracy, to jest kwoty 16.713,32 zł oraz do wydania świadectwa pracy i zapłaty odszkodowania za każdy dzień opóźnienia w wysokości 1/30 wynagrodzenia miesięcznego, to jest 278,55 zł. Kolejne wezwanie powód wysłał drogą elektroniczną. Syndyk odmówił wypłaty żądanej kwoty wskazując, że wynika ona z dodatkowej umowy, którą powód zawarł z upadłą spółką i wygasła ona z dniem ogłoszenia upadłości bez odszkodowania. Podał, że wierzytelność z tego tytułu może być dochodzona w postępowaniu upadłościowym po zgłoszeniu jej do sędziego komisarza.

Sąd Rejonowy ustalił powyższy stan faktyczny na podstawie materiału dowodowego zgromadzonego w aktach sprawy, w tym na podstawie zeznań powoda i zeznań syndyka. Sąd Rejonowy dał wiarę zeznaniom obu stron w zakresie okoliczności niezbędnych do ustalenia stanu faktycznego wskazując, że zeznania stron były co do zasady zgodne.

W ocenie Sądu Rejonowego powództwo zasługiwało na uwzględnienie. W świetle przepisów ustawy prawo upadłościowe zdaniem Sądu Rejonowego nie ulegało wątpliwości, że z dniem ogłoszenia upadłości obejmującej likwidację majątku upadłego, właściwym trybem dochodzenia wierzytelności upadłościowych (tj. wierzytelności powstałych przeciw upadłemu przed ogłoszeniem upadłości) staje się postępowanie upadłościowe. Zaspokojenie wierzytelności upadłościowych następuje przez podział funduszków masy upadłości. Warunkiem uwzględnienia wierzytelności upadłościowej w postępowaniu upadłościowym (w tym w planie podziału funduszków masy) jest jej ustalenie, czyli umieszczenie na liście wierzytelności, choćby wierzytelność ta była stwierdzona tytułem egzekucyjnym. Warunkiem wciągnięcia wierzytelności na listę jest z kolei zgłoszenie wierzytelności przez wierzyciela. Powyższej zasady nie wyłącza fakt, że pewne wierzytelności upadłościowe (należności ze stosunku pracy) umieszczane są na liście wierzytelności z urzędu. Dopiero, gdyby w stosunku do zgłoszonej wierzytelności nastąpiła prawomocna odmowa umieszczenia jej na liście, postępowanie sądowe prowadzone jest przeciwko syndykowi.

Sąd Rejonowy zważył, że powód domagał się odprawy pieniężnej, która nie stanowi wierzytelności upadłościowej. Prawo do odprawy pieniężnej stało się wymagalne już po ogłoszeniu upadłości Przedsiębiorstwa (...) Spółka z o.o. w W.. Sam stosunek pracy również uległ rozwiązaniu po ogłoszeniu upadłości. Wezwanie do zapłaty podobnie zostało skierowane do syndyka po ogłoszeniu upadłości, stąd w ocenie Sądu Rejonowego sprawa podlegała rozpoznaniu w postępowaniu cywilnym. Roszczenie powoda stanowi tzw. wierzytelności w stosunku do masy (określane też jako długi "masy upadłości"), czyli wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, które należy wyraźnie odróżnić od wskazanych powyżej wierzytelności upadłościowych. Cechą charakterystyczną wierzytelności w stosunku do masy jest to, że nie podlegają one procedurze wciągania na listę i zgłoszeniu do masy upadłości. Są to należności powstałe już po ogłoszeniu upadłości, których istnienie i wysokość powinna być syndykowi znana.

W konsekwencji ich zaspokojenie powinno odbywać się w zasadzie poza podziałem funduszków masy, na bieżąco, w miarę wpływu do masy stosownych sum. Zaspokojenie wierzytelności w stosunku do masy w ramach podziału funduszy masy pojawia się wyjątkowo wtedy, gdy nie zostały one pokryte na bieżąco, a syndyk przystąpił do dokonywania podziału. Nie oznacza to jednak, że wierzytelność w stosunku do masy przekształca się wówczas w wierzytelność upadłościową. Legitymację bierną w sprawach dotyczących wierzytelności w stosunku do masy ma Syndyk.

Sąd Rejonowy wskazał, że fakt istnienia między stronami stosunku pracy do dnia

28 lutego 2017 r. nie był kwestionowany. Strony łączyła umowa o pracę, w której w § 6 strony zastrzegły, że w przypadku odwołania prezesa zarządu przed upływem kadencji lub rozwiązania stosunku pracy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku pracy przysługuje mu odprawa płatna jednorazowo w wysokości

2-krotnego wynagrodzenia miesięcznego z miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym Prezes Zarządu został odwołany z Zarządu lub w którym został rozwiązany stosunek pracy. Data rozwiązania umowy o pracę nie była kwestionowana. Powód przestał być prezesem

w czerwcu 2016 r., a umowa o pracę została rozwiązana w lutym następnego roku. Umowa została wypowiedziana jeszcze przez byłego prezesa spółki po konsultacji z ówczesnym tymczasowym nadzorcą sądowym. Jako przyczynę rozwiązania umowy o pracę z powodem wskazano odwołanie z funkcji prezesa zarządu, co w ocenie Sądu Rejonowego stanowi podstawę do egzekwowania zapisu umowy tj. roszczenia o odprawę. Co prawda zobowiązanie do odprawy nie ma podstaw w samym kodeksie pracy natomiast jest zobowiązaniem wynikającym z umowy o pracę łączącej strony i podlega rozstrzygnięciu przez Sąd Pracy.

Zdaniem Sądu Rejonowego zgromadzony w sprawie materiał dowodowy pozwolił na stwierdzenie, że zostały spełnione przesłanki z § 6 umowy o pracę, a wysokość dwumiesięcznego wynagrodzenia wskazana przez powoda nie była kwestionowana przez pozwanego, przy czym przedłożone przez pozwanego zaświadczenie o dochodach dotyczyło miesiąca listopada 2016 r., podczas gdy stosunek pracy ustał z końcem lutego 2017 r. Ponadto wskazane wynagrodzenie za listopad nie uwzględniało okresu, w którym powód pobierał zasiłek chorobowy (8.11.2016 r. do 23.11.2016 r.). O rygorze natychmiastowej wykonalności Sąd Rejonowy orzekł na podstawie art. 477² § 1 k.p.c.

Apelację od powyższego wyroku złożył w dniu 20 grudnia 2017 r. pozwany, zaskarżając rozstrzygnięcie Sądu Rejonowego w całości. Pozwany zarzucił skarżonemu wyrokowi naruszenie przepisów art. 18 k.p. i art. 84 k.p. poprzez błędne zastosowanie oraz naruszenie art. 149 prawa upadłościowego poprzez niezastosowanie, mimo że istniały do tego przesłanki oraz wniósł o oddalenie powództwa A. N. w całości, względnie uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu.

W uzasadnieniu apelacji skarżący podniósł, iż w jego opinii zasądzenie odszkodowania jest sprzeczne z tym, co podnosił na rozprawie, tj. z wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia

6 września 2005 r. I PK 10/05, zgodnie z którym postanowienie umowne przewidujące wypłacenie członkowi zarządu spółki kapitałowej odszkodowania (odprawy) na wypadek odwołania go ze składu zarządu spółki przez radę nadzorczą lub wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki nie stanowi elementu treści umowy o pracę nawet wówczas, gdy zostało zamieszczone w treści dokumentu obejmującego umowę o pracę na stanowisku dyrektora generalnego spółki. W ocenie skarżącego do takiego postanowienia umownego zastosowanie znajduje prawo upadłościowe, zaś sprawa powinna być zawieszona do czasu zakończenia postępowania upadłościowego, które obecnie się toczy. Sporna kwota stanowi w ocenie skarżącego koszt postępowania upadłościowego i jako taki winien być rozpatrywany zgodnie z art. 149 prawa upadłościowego.

Ponadto w dniu 11 grudnia 2017 r. pozwany wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego z dnia 18 listopada 2017 r. wskazując, że sprawa powinna być zawieszona i zawieszony winien być rygor natychmiastowej wykonalności wyroku tego Sądu do czasu zakończenia postępowania upadłościowego.

W odpowiedzi na apelację powód wniósł o jej oddalenie wskazując, że podniesione w niej zarzuty są bezzasadne, a sprawa w jego ocenie została osądzona w sposób prawidłowy.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja pozwanego skutkowałą uchyleniem skarżonego wyroku i przekazaniem sprawy do rozpoznania w postępowaniu upadłościowym.

Zgodnie z art. 378 § 1 k.p.c. Sąd drugiej instancji rozpoznaje sprawę w granicach apelacji. Sąd drugiej instancji rozpoznaje w postępowaniu apelacyjnym „sprawę”, a nie „apelację”, co stanowi wyraźne odróżnienie postępowania apelacyjnego od kasacyjnego. Obowiązkiem sądu drugiej instancji jest rozpoznanie sprawy w granicach apelacji, wydanie orzeczenia na podstawie materiału procesowego zgromadzonego w całym dotychczasowym postępowaniu, oraz danie temu wyrazu w treści uzasadnienia wyroku (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 stycznia 2015 r. II PK 65/14). Sąd odwoławczy ma więc nie tylko uprawnienie, ale obowiązek rozważenia na nowo całego zabranego w sprawie materiału oraz jego własnej oceny, przy uwzględnieniu zasad wynikających z art. 233 § 1 k.p.c.

(por. uzasadnienie wyroku Sądu Najwyższego z dnia 11 kwietnia 2006 r., I PK 169/05). Oznacza to, że sąd drugiej instancji ma z jednej strony pełną swobodę jurysdykcyjną

(bo rozpoznaje „sprawę”), z drugiej natomiast ciąży na nim obowiązek rozważenia wszystkich zarzutów i wniosków podniesionych w apelacji oraz zgłoszonych w pismach procesowych składanych w toku postępowania apelacyjnego. Rozpoznanie apelacji sprowadza się więc do ponownego rozpatrzenia przez sąd drugiej instancji sprawy, w sposób potencjalnie nieograniczony, co oznacza że sąd ten jeszcze raz bada pod kątem merytorycznym i faktycznym sprawę rozstrzygniętą przez sąd pierwszej instancji.

W konsekwencji może, a jeżeli je dostrzeże - powinien, naprawić wszystkie naruszenia prawa materialnego, niezależnie od tego, czy zostały wytknięte w apelacji, pod warunkiem,

że mieszczą się w granicach zaskarżenia (por. treść uchwały 7 sędziów Sądu Najwyższego z dnia 31 stycznia 2008 r., III CZP 49/07). Jedynymi ograniczeniami rozpoznania sprawy w postępowaniu odwoławczym są więc granice zaskarżenia, każdorazowo wytyczane w poszczególnych przypadkach przez sformułowanie konkretnych zarzutów podniesionych w treści wniesionej apelacji. Z tych też względów całościowe zaskarżenie rozstrzygnięcia Sądu Rejonowego przez stronę powodową w konsekwencji prowadziło do rozpoznania niniejszej sprawy w pełnym zakresie.

W ocenie Sądu Okręgowego Sąd Rejonowy nieprawidłowo ocenił charakter roszczenia powoda w kontekście ustalonych okoliczności sprawy, a przede wszystkim ogłoszenia przez Sąd Rejonowy upadłości spółki i faktu trwania w stosunku do spółki postępowania upadłościowego. Powód dochodził roszczenia w oparciu o postanowienie umowne zawarte

w § 6 umowy o pracę z dnia 30 lipca 2013 r. w którym strony zastrzegły, że w przypadku odwołania prezesa zarządu (powoda) przed upływem kadencji lub rozwiązania stosunku pracy z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków wynikających ze stosunku pracy przysługuje mu odprawa płatna jednorazowo w wysokości 2-krotnego wynagrodzenia miesięcznego z miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym Prezes Zarządu został odwołany z Zarządu lub w którym został rozwiązany stosunek pracy.

Zasadnie syndyk pozwanej spółki powołał się na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w wyroku z 6 września 2005 r. I PK 10/05 wskazując, że ma ono zastosowanie

w niniejszej sprawie. Zgodnie z poglądem wyrażonym w powyższym wyroku postanowienie umowne przewidujące wypłacenie członkowi zarządu spółki kapitałowej odszkodowania ("odprawy") na wypadek odwołania go ze składu zarządu spółki przez radę nadzorczą spółki lub wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki nie stanowi elementu treści umowy o pracę, nawet wówczas, gdy zostało zamieszczone w treści dokumentu obejmującego umowę o pracę na stanowisku dyrektora generalnego spółki i do takiego postanowienia umownego nie stosuje się art. 18 k.p. i art. 84 k.p. W stanie faktycznym rozpoznawanej przez Sąd Najwyższy sprawy strony umowy o pracę umieściły dodatkowo postanowienie umowne, na podstawie którego pracownikowi, któremu powierzono funkcję w zarządzie spółki, przewidziano wypłatę świadczenia określonego jako „odprawa” w przypadku odwołania go ze składu zarządu spółki przez radę nadzorczą lub wygaśnięcia mandatu członka zarządu spółki. Zdaniem Sądu Najwyższego świadczenie to było swoistego rodzaju odszkodowaniem na wypadek pozbawienia powoda funkcji w organie zarządzającym spółki, zatem postanowienie umowne nie regulowało świadczenia pracodawcy na rzecz pracownika, lecz jednoznacznie świadczenie spółki na rzecz członka zarządu spółki, a w konsekwencji nie było

to postanowienie umowne regulujące wzajemne prawa i obowiązki stron stosunku pracy, lecz przyznające określonego rodzaju świadczenie członkowi zarządu spółki ze względu na to członkostwo w zarządzie spółki. Regulowało zatem nie "pracowniczą" stronę stosunków między powodem a zatrudniającą go spółką, lecz

wyraźnie i jednoznacznie organizacyjną (korporacyjną) stronę wzajemnych relacji powoda jako członka zarządu i spółki.

Sąd Najwyższy zważył, że zawarcie w umowie o pracę klauzuli odszkodowawczej przewidującej wypłatę świadczenia na rzecz pracownika pełniącego funkcję w strukturze zarządu spółki w przypadku jego odwołania jest zgodne z zasadą swobody umów wyrażoną

w art. 353¹ k.c., przy czym zaznaczył, iż umowa dotycząca tego przedmiotu nie stanowi elementu umowy o pracę. Nie ma wprawdzie przeszkód, aby tego rodzaju postanowienie umowne zamieścić w umowie o pracę, nie oznacza to jednak, że wskutek tego klauzula odszkodowawcza staje się elementem (warunkiem, essentialia negotii) umowy o pracę. Jest to odrębna umowa - niewchodząca w skład umowy o pracę, która jednak niekoniecznie musi być objęta odrębnym, innym dokumentem. Sporządzenie takiej "odrębnej" od umowy o pracę umowy regulującej organizacyjne (korporacyjne) stosunki między członkiem zarządu spółki

i spółką jest dopuszczalne i może nastąpić w tym samym czasie i dokumencie,

co sporządzenie łączącej te osoby umowy o pracę, co jednak nie znaczy, że postanowienie umowne tego rodzaju wchodzi do treści stosunku pracy członka zarządu. Zdaniem Sądu Najwyższego takie postanowienie umowne, mimo istnienia pewnego związku ze stosunkiem pracy, ma charakter odrębny i stanowi umowę praw cywilnego, a w konsekwencji nie znajdują do niego zastosowania przepisy Kodeksu pracy, zaś sprawa o odszkodowanie wynikające z takiego postanowienia umownego nie jest sprawą z zakresu prawa pracy,

lecz zwykłą sprawą cywilną, nie powinna być zatem rozpoznawana przez sąd pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego cytowany wyżej pogląd znajduje zastosowanie

w niniejszej sprawie. Co prawda stan faktyczny przedstawiony w powyższym wyroku częściowo różni się od okoliczności faktycznych niniejszej sprawy, niemniej jednak występują istotne podobieństwa; w przypadku powoda, któremu powierzono funkcję prezesa zarządu w ramach pozwanej spółki, przewidziano dodatkowe postanowienie umowne gwarantujące mu wypłatę odszkodowania (odprawy) w przypadku upływu kadencji lub rozwiązania umowy o pracę z innych przyczyn niż naruszenie podstawowych obowiązków pracowniczych. Sąd Najwyższy rozpoznając skargę kasacyjną niejako przy okazji wyczerpująco odniósł się do kwestii załączonych do umowy o pracę postanowień przewidujących możliwość wypłaty „odprawy” w stosunku do osoby pełniącej funkcję

w zarządzie spółki w razie odwołania jej z tej funkcji wskazując na kryteria pozwalające odróżnić tego rodzaju postanowienia umowne od ścisłych elementów stosunku pracy, a jego rozważania w tym zakresie są adekwatne do sytuacji niniejszej sprawy. Co za tym idzie,

Sąd Okręgowy w składzie niniejszym uznał, że wyrażony w powyższym wyroku pogląd ma (wbrew pogładowi powoda) zastosowanie w niniejszej sprawie.

Sąd Okręgowy zważył ponadto, że postępowanie upadłościowe jest postępowaniem, które służy zaspokajaniu wierzytelności istniejących w stosunku do upadłego dłużnika. Wierzytelności podlegające zaspokojeniu w postępowaniu upadłościowym można podzielić na wierzytelności upadłościowe, tzn. wierzytelności powstałe przeciw upadłemu przed ogłoszeniem upadłości oraz wierzytelności w stosunku do masy, czyli wierzytelności powstałe po ogłoszeniu upadłości, a wynikające z czynności syndyka lub zarządcy masy upadłości. Zaspokojenie wierzytelności upadłościowych następuje w zasadzie przez podział funduszy masy upadłości, natomiast drugie z tych wierzytelności zaspokajane są poza podziałem funduszy masy, tj. za zezwoleniem sędziego-komisarza na bieżąco w miarę wpływu do masy stosownych sum. Zgłoszeniu w postępowaniu upadłościowym nie podlegają wierzytelności w stosunku do masy upadłości. Nie podlegają one ustaleniu w trybie postępowania upadłościowego, tzn. nie są umieszczane na liście wierzytelności, nawet gdyby miały być zaspokojone w ramach planu podziału funduszy masy. Dotyczy to wierzytelności wynikających z czynności syndyka, których istnienie i wysokość powinna być mu znana. Jeżeli jednak istnienie lub wysokość wierzytelności okaże się między stronami sporna, to zgodnie z dominującym poglądem jej dochodzenie odbywa się w trybie odpowiedniego powództwa wytoczonego przeciwko albo przez masę upadłości (syndyka) (por. Komentarz do art. 236 ustawy z dnia 28 lutego 2003 r. Prawo upadłościowe i naprawcze (Dz. U. z 2009 r. Nr 175, poz. 1361), (w:) A. Jakubecki, F. Zedler, Prawo upadłościowe i naprawcze. Komentarz, Lex, 2011, wyd. III.; Maurycy Allerhand Prawo Upadłościowe Komentarz do art. 150, Elinex s.c. Warszawa 1991, str. 298).

Powyższe oznacza, że postanowienie umowne na którym powód oparł swoje roszczenie o wypłatę odprawy należy traktować nie jako element stosunku pracy, lecz odrębną umowę o charakterze cywilnoprawnym. Skoro przewidziana w umowie o pracę odprawa nie stanowiła elementu stosunku pracy, a w stosunku do pozwanej spółki toczy się postępowanie upadłościowe, to powód winien był dochodzić roszczenia z tytułu § 6 umowy o pracę nie przed sądem pracy, lecz sądem upadłościowym. Tym samym powód winien był podjąć działania w celu wpisania na listę wierzytelności odprawy przysługującej mu wobec pozwanej spółki, w szczególności zgłosić ją sędziemu-komisarzowi w myśl art. 236 ust. 1 p.u.n. Pozew o zapłatę wierzytelności, która podlega zgłoszeniu do masy upadłości, złożony po ogłoszeniu upadłości, w razie niezgłoszenia wierzytelności do masy, należy przekazać sędziemu-komisarzowi w trybie art. 200 k.p.c. w zw. z art. 229 p.u.n., jako takie zgłoszenie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 22 kwietnia 2016 r. II CSK 404/15).

W tych okolicznościach Sąd Okręgowy na podstawie art. 386 § 3 k.p.c. w związku z art. 201 § 2 k.p.c., art. 377 § 1 k.p.c. u oraz 379 § 1 k.p.c. chylił zaskarżony wyrok, zniósł postępowanie przed Sądem Pracy i Ubezpieczeń Społecznych i przekazał sprawę właściwemu sędziemu-komisarzowi postępowania upadłościowego, o czym orzekł w punkcie 1 wyroku. W efekcie powyższego rozpoznanie zażalenia pozwanego syndyka pozwanej Spółki na postanowienie Sądu Rejonowego w przedmiocie odmowy zawieszenia postępowania należało uznać za bezprzedmiotowe, wobec czego Sąd Okręgowy umorzył postępowanie w tym zakresie na mocy art. 355 § 1 k.p.c.

SSO Małgorzata Jarząbek SSO Włodzimierz Czechowicz SSO Zbigniew Szczuka